

Roland van Mourik

Notaris bij Hekkelman Advocaten | Notarissen
r.van.mourik@hekkelman.nl
www.hekkelman.nl

PEOPLE'S BUSINESS

De notaris. Wat is nu precies de rol van deze ambivalente persoon in onze maatschappij? Is het die van veredelde chef sjabloon annex stempelaar of betreft het die van een deskundig juridisch adviseur annex procesbegeleider?

Een notaris is een ambtenaar. Zijn functie, taken en bevoegdheden worden beschreven in de Wet op het Notarisambt uit 1999. Twee belangrijke bepalingen daaruit.

Artikel 2 lid 1: "Het ambt van notaris houdt de bevoegdheid in om authentieke akten te verlijden in de gevallen waarin de wet dit aan hem opdraagt of een partij zulks van hem verlangt en andere in de wet aan hem opgedragen werkzaamheden te verrichten."

Artikel 17 lid 1: De notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.

Een afgestudeerde die na een universitaire studie notarieel recht in de notariële praktijk gaat werken, mag de titel 'kandidaat-notaris' voeren. Na het afronden van de 3-jarige beroepsopleiding kan een kandidaat een notaris waarnemen. Na zes jaar praktijkervaring opgedaan te hebben, kan een procedure tot benoeming tot notaris worden gestart. De benoeming van een notaris geschiedt bij koninklijk besluit en een beëdiging bij de rechtbank. Sinds 1 januari 2013 is het mogelijk om als kandidaat-notaris de titel 'toegevoegd notaris' te verkrijgen. De toegevoegd notaris is bevoegd om namens, onder verantwoordelijkheid en toezicht van de notaris de hiervoor in het aangehaalde artikel 2 lid 1 bedoelde handelingen te verrichten.

Naast het zijn van ambtenaar, wordt een notaris ook geacht een ondernemer te zijn. Het notariskantoor wordt voor eigen rekening en risico gedreven, al dan niet in een samenwerkingsverband. Daardoor kan een notaris feitelijk als een semi-ambtenaar worden aangemerkt. Een notaris staat van overheidswege onder streng toezicht, zowel financieel als tuchtrechtelijk. De rol van de notaris in onze samenleving en het vertrouwen dat burgers aan het notariaat mogen ontle-

nen, is van zodanig maatschappelijk belang dat zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat door het handelen van een notaris zijn rol ter discussie komt te staan danwel het vertrouwen in het notariaat beschaamd wordt. In de praktijk noemen we dat het waarborgen van "de eer en waardigheid van het ambt".

Aan het notariaat is op grond van de wet een aantal werkzaamheden toebedeeld. Rechtshandelingen rondom registergoederen, rechtspersonen en het familierecht dienen plaats te vinden middels een notariële akte. De notaris dient zekerheid te bieden in het rechtsverkeer en dient daarmee gerechtelijke procedures zoveel mogelijk te voorkomen. Op hem rust een zwaarwegende zorgplicht om partijen voor te lichten over de inhoud van de transactie en de mogelijke consequenties en risico's daarvan.

In de praktijk is de rol van een meeste notarissen echter veel meer omvattend dan de wettelijke monopolies. Vanwege de specialistische kennis vervullen veel notarissen een (breed) adviserende en/of procesbegeleidende rol bij (zakelijke) transacties of intermenselijke verhoudingen. Een akte is daar dan in veel gevallen een resultante daarvan, maar geen doel op zich. Daarbij zijn een scherp juridisch oog, mensenkennis en sociale en communicatieve vaardigheden essentieel gereedschap.

Het algemene beeld dat het publiek van de notaris heeft, is achterhaald. Het imago van grijs en stoffig is er bij de meeste notarissen wel vanaf en heeft plaatsgemaakt voor kleurrijk en ondernemend. De notaris staat midden in de maatschappij.

Het invullen van modellen en het aantal akten is in mijn praktijk in ieder geval van ondergeschikte rol. Advisering en maatwerk voeren al lange tijd de boventoon. People's business. I love it.